

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ประชาชนในจังหวัดน่าน ส่วนใหญ่มีอาชีพในการทำการเกษตร ทั้งในที่ราบและภูเขาสูง ทำไร่ ทำสวน ทำนา เป็นส่วนใหญ่ การทำไร่ข้าวโพดซึ่งเป็นอาชีพทางการเกษตรหลักพื้นที่ในการปลูกข้าวโพด ประมาณ 247,252 ไร่ (สำนักงานสถิติจังหวัดน่าน, 2546) ในปี 2540 เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ทำให้ชาวที่ทำงานในต่างจังหวัด (กรุงเทพฯ) กลับมาทำการเกษตรและเริ่มมีการเข้าไปบุกเบิกพื้นที่ป่าเพื่อประกอบอาชีพทางการเกษตร ในการดำรงชีวิต สาเหตุของการเพิ่มปริมาณการปลูกข้าวโพด อาจเนื่องจากราคาสผลผลิตข้าวโพดมีราคาที่สูงขึ้น และการว่างงานของชาวบ้าน ทำให้พื้นที่ปลูกข้าวโพดเพิ่มขึ้น การเข้าไปใช้ประโยชน์ที่ดินดังกล่าว ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการชะล้างพังทลายของดิน การสูญเสียดิน ธาตุอาหารในดินบางประการ ความเป็นกรด-เบส ความหนาแน่นของดิน อินทรีย์วัตถุในดิน ฟอสฟอรัส จากปัญหาดังกล่าวจึงต้องหาแนวทางแก้ไขที่เหมาะสม ในการแก้ปัญหาการชะล้างพังทลายของดินและการสูญเสียธาตุอาหารในดินในแปลงปลูกข้าวโพด ดังนั้นการศึกษากการชะล้างพังทลายของดิน จึงได้มีการจัดทำเป็นแปลงทดลองขึ้นเพื่อศึกษาถึงปริมาณการชะล้างพังทลายของดิน และการสูญเสียธาตุอาหารในดิน ในพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดิน กับวิธีการอนุรักษ์ดินและน้ำ เพื่อเปรียบเทียบการชะล้างพังทลายของดิน และการสูญเสียธาตุอาหารในดิน โดยศึกษากรณีตัวอย่าง อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน ดังนั้นการศึกษากการใช้ประโยชน์ที่ดินทางการเกษตร ของชาวบ้าน จังหวัดน่าน จึงเป็นสิ่งที่น่าศึกษา เพราะจะทำให้รู้ถึง การชะล้างพังทลายของดิน และการสูญเสียธาตุอาหารในดิน ในการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการปลูกข้าวโพด เป็นการสร้างความตระหนักให้กับเกษตรกร เพื่อเป็นทางเลือกหนึ่งในการอนุรักษ์ดินและน้ำ ลดการชะล้างพังทลายของดิน และการสูญเสียธาตุอาหารในดิน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสมบัติของดิน (อินทรีย์วัตถุ ฟอสฟอรัส และแอมโมเนียม) ในแปลงข้าวโพด
2. เพื่อศึกษาปริมาณ และสมบัติของตะกอนดิน (อินทรีย์วัตถุ ฟอสฟอรัส และแอมโมเนียม) ในบ่อดักตะกอนดิน
3. เพื่อศึกษาการเจริญเติบโตของข้าวโพดที่มีผลต่อการชะล้างพังทลายของดิน

สมมติฐาน

1. การปลูกข้าวโพดแบบไถพรวน และไม่ไถพรวนส่งผลให้เกิดการชะล้างพังทลาย และการเปลี่ยนแปลงสมบัติของดินแตกต่างกัน
2. ระยะการปลูกข้าวโพดแบบพื้นบ้าน (30x30 เซนติเมตร) และระยะปลูกแบบทางการส่งเสริม (25 x75 เซนติเมตร) ส่งผลให้เกิดการชะล้างพังทลาย และการเปลี่ยนแปลงสมบัติของดินแตกต่างกัน
3. แปลงข้าวโพดที่ไม่มีการปลูกถั่วพรางจะเกิดการชะล้างพังทลาย และการเปลี่ยนแปลงสมบัติของดิน แตกต่างจากแปลงที่ปลูกถั่วพราง

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษานี้มุ่งเน้นศึกษาสมบัติ และการชะล้างพังทลายของดินในแปลงปลูกข้าวโพด 8 กรรมวิธี อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน ตั้งแต่ เดือน มิถุนายน ถึง ธันวาคม พ.ศ. 2552

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงผลการอนุรักษ์ดินและน้ำแบบการไถพรวน และไม่ไถพรวน รวมทั้งการปลูกถั่วพรางที่มีผลต่อการสูญเสียธาตุอาหาร (อินทรีย์วัตถุ ฟอสฟอรัส และแอมโมเนียม)
2. ทราบถึงการชะล้างพังทลายของดินในแปลงปลูกข้าวโพด ที่มีการอนุรักษ์ดิน และน้ำแบบต่างๆ